

TOPLANANLARIN YER

-1-

DEĞİŞTİRMESİ

★ Toplama işleminde toplananların yeri değişirse sonuç değişmez.

Örnek

$$\begin{array}{r} 123 \\ + 254 \\ \hline 377 \end{array} = \begin{array}{r} 254 \\ + 123 \\ \hline 377 \end{array}$$

★ Parantezli olan işlemlerde önce parantezin içindeki işlem yapılmalıdır.

Örnek: $(63 + 21) + 246 =$

$$84 + 246 = 330$$

$$63 + (21 + 246) =$$

$$63 + 267 = 330$$

Sonuçlar eşit

Toplama işleminde toplananların yeri değiştiğinde toplam değişmez.

DOĞAL SAYILARLA ÇIKARMA İŞLEMİ -2-

İki sayı arasındaki farkı bulmak için yapılan işleme **çıkarma işlemi** denir. Çıkarma işlemi eksilme ve azalma işlemidir.

Çıkarma işleminde daima **büyük** sayıdan **küçük** sayı çıkarılır.

$$\begin{array}{r} 578 \\ - 214 \\ \hline 364 \end{array}$$

578 sayısı, 214 sayısından büyüktür.

Çıkarma işleminin terimleri vardır.

$$\begin{array}{r} 695 \\ - 420 \\ \hline 275 \end{array}$$

→ Eksilen
→ Çıkan
→ Fark (Kalan)

Çıkarma işleminde aynı sayılar birbirinden çıkarılırsa sonuç 0 (sıfır) olur.

$$\begin{array}{r} 739 \\ - 739 \\ \hline 000 \end{array}$$

Çıkarma işleminin sembolü **-** (eksi) işaretidir.

Çıkarma işlemi yaparken önce birlikler, sonra onluklar, en son yüzlükler çıkarılır.

ONLUK BOZMADAN ÇIKARMA İŞLEMİ -3-

♥ Çıkarma işlemine önce birler basamağından başlarız. Sonra onlar basamağını, daha sonra yüzler basamağını çıkarırız.

$$\begin{array}{r} 388 \\ -102 \\ \hline 6 \end{array}$$

Birlikleri çıkaralım.

$$\begin{array}{r} 388 \\ -102 \\ \hline 86 \end{array}$$

Onlukları çıkaralım.

$$\begin{array}{r} 388 \\ -102 \\ \hline 286 \end{array}$$

Yüzlükleri çıkaralım.

♥ Çıkarma işleminde birliklerin farkı birliklerin altına, Onlukların farkı onlukların altına, Yüzlüklerin farkı yüzlüklerin altına yazılır.

Yüzler basamağı	Onlar basamağı	Birler basamağı
3	8	8
1	0	2
2	8	6

Yüzlük	Onluk	Birlik
3 yüzlük	8 onluk	8 birlik
1 yüzlük	0 onluk	2 birlik
2 yüzlük	8 onluk	6 birlik

$$\begin{array}{r} 388 \\ -102 \\ \hline 286 \end{array}$$

→ Eksilen
→ Çıkan
→ Fark

$$388 - 102 = 286$$

→ Eksilen → Çıkan → Fark

Aşağıdaki
yapalım.

çıkarma işlemlerini

4

$$\begin{array}{r} 735 \\ - 313 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 918 \\ - 208 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 672 \\ - 431 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 430 \\ - 120 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 548 \\ - 123 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 468 \\ - 234 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 827 \\ - 520 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 437 \\ - 215 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 687 \\ - 372 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 359 \\ - 111 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 650 \\ - 300 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 976 \\ - 851 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 655 \\ - 242 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 578 \\ - 363 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 920 \\ - 510 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 888 \\ - 555 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 752 \\ - 131 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 999 \\ - 166 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 618 \\ - 400 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 695 \\ - 334 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 485 \\ - 255 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 841 \\ - 610 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 244 \\ - 123 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 628 \\ - 207 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 596 \\ - 372 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 704 \\ - 202 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 800 \\ - 500 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 566 \\ - 245 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 385 \\ - 222 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 652 \\ - 331 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 822 \\ - 412 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 198 \\ - 127 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 404 \\ - 101 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 594 \\ - 372 \\ \hline \end{array}$$

İŞLEMİ

Çıkarma işleminde büyük sayı küçük sayıdan çıkmaz. Onluk bozma gerektiğinde çıkarma işlemlerinde bir önceki basamaktan onluk ya da yüzük alınır.

$$\begin{array}{r} \text{♥ } 683 \\ - 217 \\ \hline \end{array}$$

3 birlikten 7 birlik çıkmaz.

8 onluktan 1 onluk alıp, birliklere ekleriz. Birlik 13 olur. Onluk 7'ye düşer.

$$\begin{array}{r} \text{7 } 13 \\ 683 \\ - 217 \\ \hline 466 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{♥ } 725 \\ - 153 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{6 } 12 \\ 725 \\ - 153 \\ \hline 572 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{♥ } 841 \\ - 578 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{7 } 13 \text{ 11} \\ 841 \\ - 578 \\ \hline 263 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 952 \\ 627 \\ \hline \end{array}$$

Yüzlük	Onluk	Birlik
	4	12
9	5	2
6	2	7
3	2	5

$$\begin{array}{r} 539 \\ 164 \\ \hline \end{array}$$

Yüzlük	Onluk	Birlik
4	13	
5	3	9
1	6	4
3	7	5

$$\begin{array}{r} 624 \\ 379 \\ \hline \end{array}$$

Yüzlük	Onluk	Birlik
5	11	14
6	2	4
3	7	9
2	4	5

• $816 - 358 = ?$ işlemini inceleyelim.

1. Adım

$$\begin{array}{r} 016 \\ 816 \\ - 358 \\ \hline 8 \end{array}$$

2. Adım

$$\begin{array}{r} 71016 \\ 816 \\ - 358 \\ \hline 58 \end{array}$$

3. Adım

$$\begin{array}{r} 71016 \\ 816 \\ - 358 \\ \hline 458 \end{array}$$

-7-

Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yapalım.

$\begin{array}{r} 213 \\ -105 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 810 \\ -668 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 375 \\ -218 \\ \hline \end{array}$
--	--	--

$\begin{array}{r} 946 \\ -384 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 510 \\ -440 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 324 \\ -185 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 603 \\ -327 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 472 \\ -139 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	--

$\begin{array}{r} 412 \\ -277 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 762 \\ -284 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 843 \\ -127 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 581 \\ -114 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 740 \\ -280 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	--

$\begin{array}{r} 828 \\ -359 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 702 \\ -175 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 673 \\ -391 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 422 \\ -309 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 601 \\ -425 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	--

$\begin{array}{r} 745 \\ -570 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 358 \\ -109 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 750 \\ -485 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 800 \\ -350 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 723 \\ -506 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	--

$\begin{array}{r} 192 \\ -175 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 290 \\ -147 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 632 \\ -476 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 390 \\ -158 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 542 \\ -319 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	--

$\begin{array}{r} 241 \\ -184 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 522 \\ -377 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 905 \\ -606 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 481 \\ -245 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 714 \\ -286 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	--

NASIL İFADE ETSEM?

Okulumuzla ilgili İstek ve İhtiyaçlarımız

Okul hayatımız sırasında bazı İstek ve ihtiyaçlarımız olabilir.

Okuldaki İstek ve ihtiyaçlarımızı nezaket kurallarına uyarak ifade etmeliyiz.

Okulumuzla ilgili İstek ve ihtiyaçlarımızı yazıp attığımız kutuya **dilek ve şikayet kutusu** denir.

Okuldaki İstek ve ihtiyaçlarımızı demokratik yollarla da dile getirebiliriz. Bu demokratik yollardan biri dilekçe yazmaktır. **Dilekçe**, bir konu hakkında ilgili kurumlara yazdığımız imzalı ve adresli yazıdır.

★ Dilekçe yazarken şunlara dikkat ederiz:

- ♥ Temiz ve düzgün bir kağıda yazarız.
- ♥ Basit ve anlaşılır bir dil kullanırız.
- ♥ Kağıdın en üstüne kağıdı ortalayarak dilekçeyi vereceğimiz makamın adını yazarız.
- ♥ Sağ üst köşeye adımızı soyadımızı yazar, imzamızı atarız.
- ♥ İmzanın üstüne günün tarihini yazarız.
- ♥ Sol alt köşeye adres ve telefonumuzu yazarız.

Dilekçe Örneği

Vakıfbank İlkokulu Müdürlüğüne
Denizli

Okulumuzda atık pil kutusu olmaması nedeniyle atık piller boşa gitmektedir. Okulumuza atık pil kutusu temin edilmesini istiyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Adres:
Cumhuriyet Mah.
Atatürk Cad.
No: 12

Pamukkale
DENİZLİ
Tel: 0 555 1234567

Müge GÜLDİKEN
3/F sınıfı öğrencisi

3.ÜNİTE : KUVVETİ TANIYALIM _1_

VARLIKLARIN HAREKET ÖZELLİKLERİ

Bir varlığın başka bir varlığa göre yer değiştirmesine **hareket** denir.

Çevremizdeki varlıkları gözlemlediğimizde bazılarının hareketli, bazılarının ise hareketsiz olduğunu görürüz.

Hareketli

Hareketli

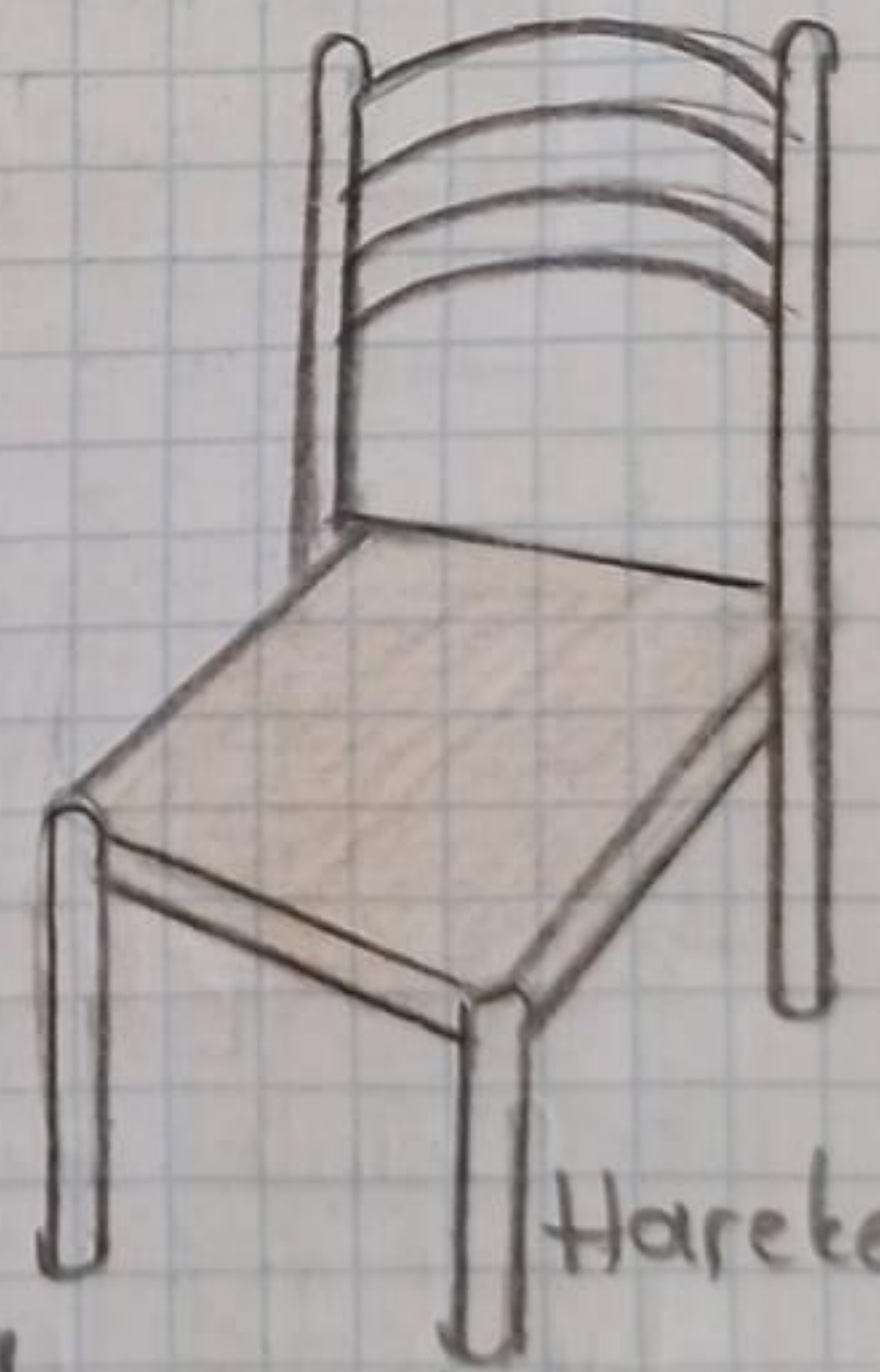
Hareketli

Hareketsiz

Hareketsiz

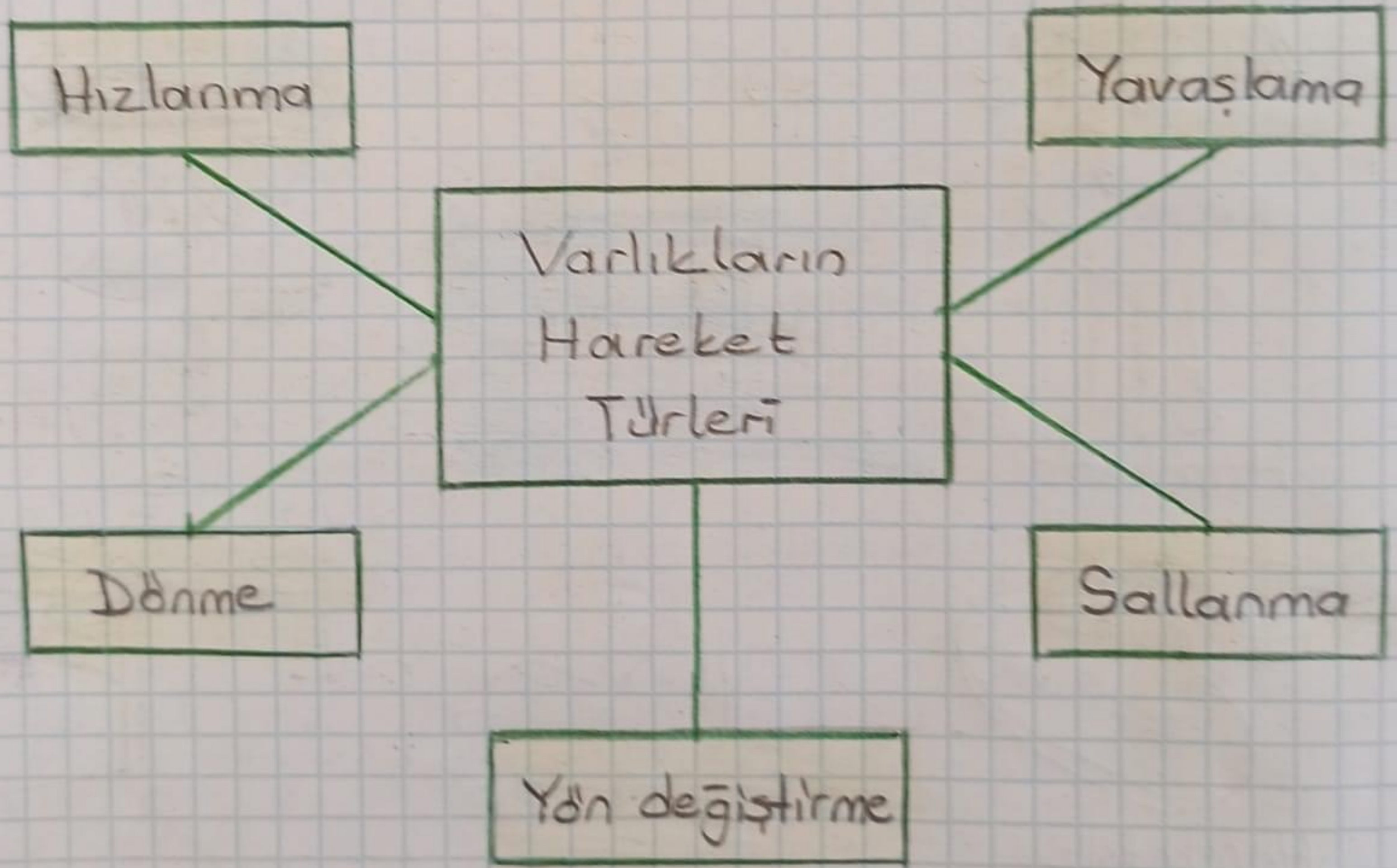

Hareketsiz

♥ İnsanlar, hayvanlar ve bitkiler **hareketli** varlıklardır. Bitkilerin hareketi insanlara ve hayvanlara göre farklıdır. Bitkiler yapraklarını Güneş'e doğru çevirmesyle ve köklerinin suya yönelmesyle hareket ederler.

♥ Cansız varlıklar kendi başlarına hareket edemezler. Cansız varlıkların hareket edebilmesi için dışarıdan bir etki olması gerekir. Örneğin dışlarımızı fırqalarken dış fırqasını hareket ettirmiş oluruz. Ayakkabımız ayığımızda olmadığı sürece hareketsizdir. Ayakkabıyı giyince bilm adımlarımızla hareket kazanır.

♥ Varlıkların beş temel hareket türü vardır.

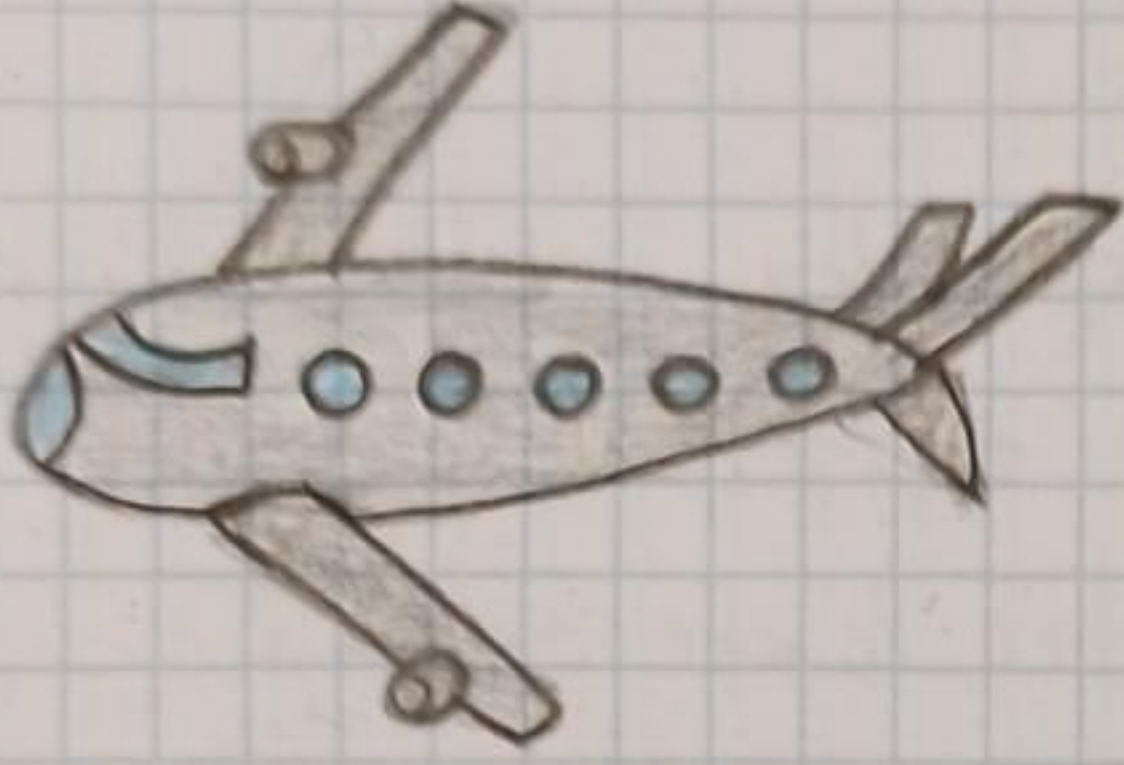

1- Hızlanma Hareketi

Canlı veya cansız varlıkların hızlarını arttırarak hareket etmelerine **hızlanma hareketi** denir.

- Koşu yarışına başlayacak bir sporcu
- Havalanmak için hazırlanan bir uçak
- Yukarı aşağı inen taş.

- Hasta taşıyan bir ambulans
- Trafik ışıklarında yeşil yanınca hareket eden sürücü

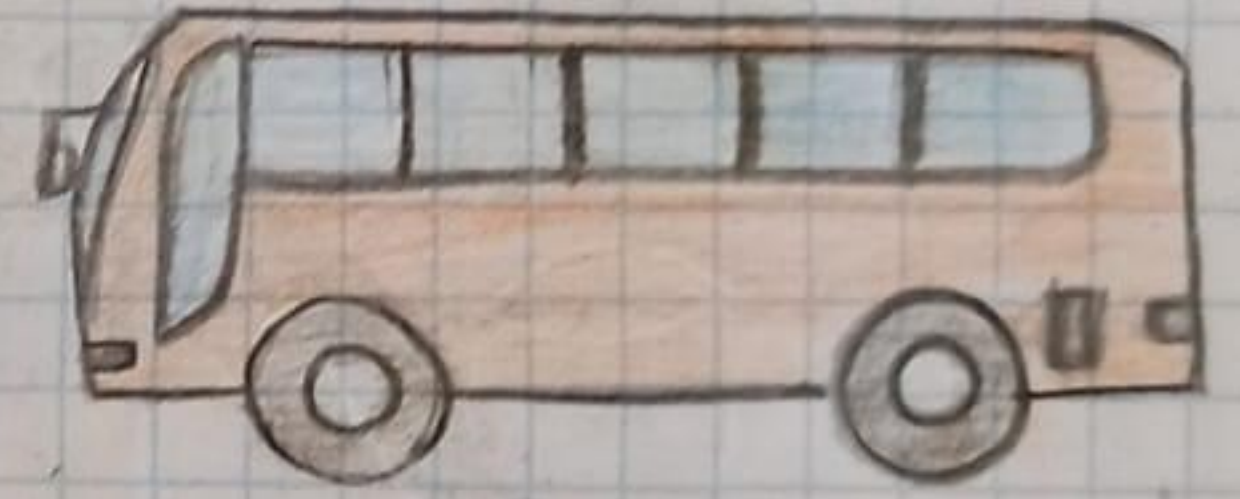

Uçağın yerden havalanabilmesi için hızlanması gerekir

2_Yavaşlama Hareketi

Bir hareketlinin hızının zamanla azalmasına **yavaşlama hareketi** denir.

- İniş yapan uçak.
- Frene basılan araç.
- Kırmızı ışığı gören sürücü.
- Duraya yaklaşan otobüs

3_Sallanma Hareketi

Bir varlığın ileri geri, sağa sola sallanarak yaptığı harekete **sallanma hareketi** denir.

- Salıncakta sallanan bir kişi
- Beşik
- Sallanan at, sallanan koltuk.
- Hamak

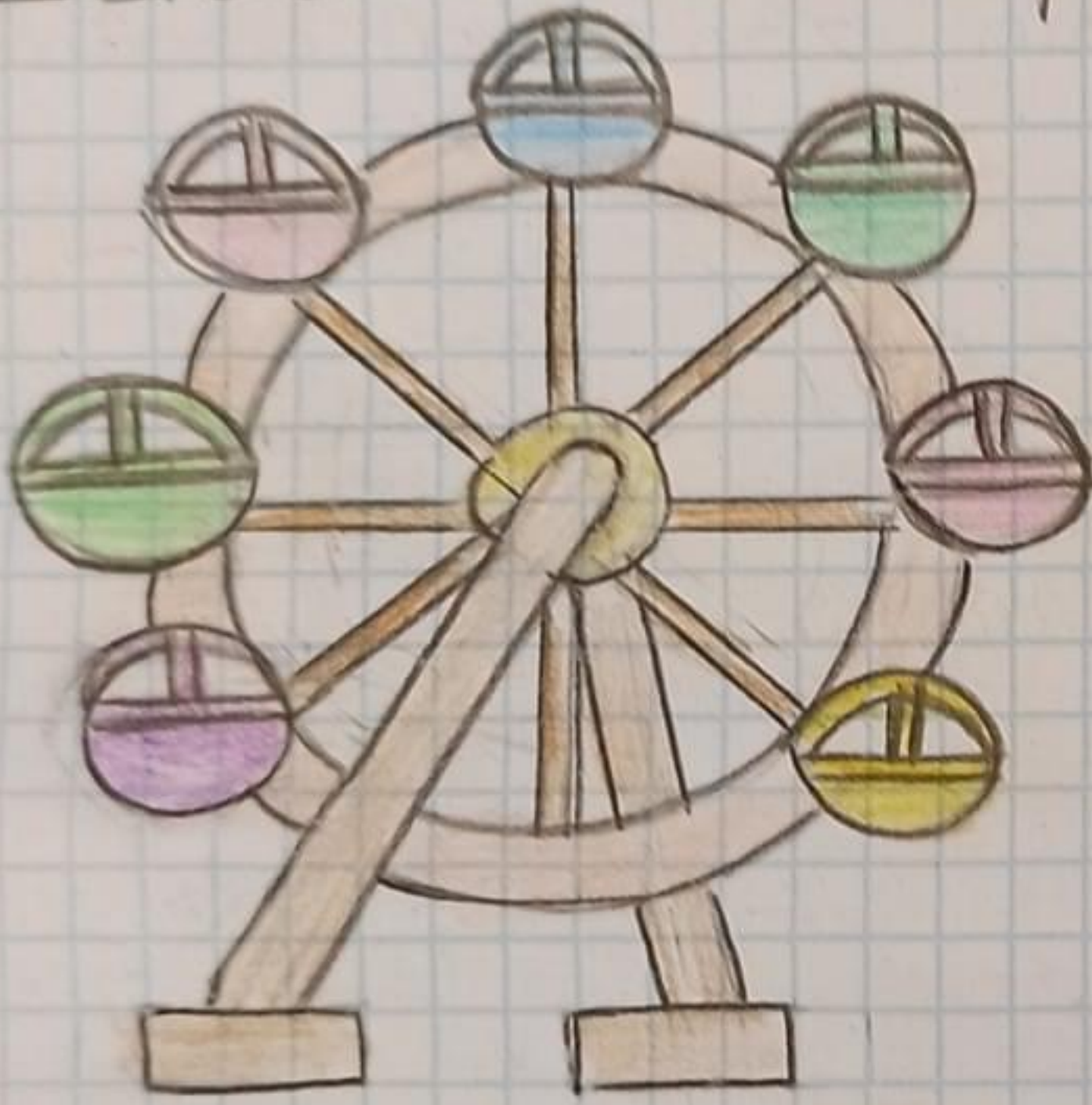

Salıncakta sallanan bir kişinin yaptığı hareket sallanma hareketidir.

4- Dönme Hareketi

Bir varlığın kendi etrafında ya da başka bir varlığın etrafında hareket etmesine **dönme hareketi** denir.

- Dünya'nın kendi etrafında yaptığı hareket
- Saatin yelkovan ve akrebi
- Dönme dolap ve atlı karınca
- Elektrik enerjisi üreten rüzgar türbini
- Bisiklet sürerken pedala yapılan hareket

Lunaparklardaki dönme dolabın yaptığı hareket dönme hareketidir.

5- Yön Değiştirme Hareketi

Bir varlığın hareket ettiği yönden başka bir yöne yaptığı harekete **yön değiştirme hareketi** denir.

- Araçların virajlarda dönmeleri
- Duvara çarpan top
- Top sektirme
- Masa tenisi oyununda topun iki oyuncu arasında gidip gelmesi
- Belediye otobüsleri ve dolmuşları güzergahları boyunca yön değiştirirler.

OLUMLU VE OLUMSUZ CÜMLELER

Bir işin yapıldığını, yapılmaya devam ettiğini veya yapılacağını bildiren cümlelere **olumlu cümle** denir.

- Mustafa pasta aldı.
- Müge kitap okuyor.
- Yarın doktora gideceğim.

⇒ **Yok** ve **değil** sözcükleri olumlu cümleleri olumsuz yapar.

- Evde patates var. → Olumlu
Evde patates **yok**. → Olumsuz.
- Bu top benim. → Olumlu
Bu top benim **değil**. → Olumsuz.

Bir işin yapılmadığını ya da yapılmayacağını bildiren cümlelere **olumsuz cümle** denir.

- Ali ödevlerini yapmıyordu.
- Dün çiçekleri sulamıyordu.
- Annem yemek yapmıyor.

⇒ Cümlede is, ve hareket bildiren kelimelere **-me, -ma, -mi** eklenerek olumlu cümleler olumsuz hale getirilir.

- Bilge yemek yedi. • Esin ekmeğe aldı.
Bilge yemek **yemedi**. • Esin ekmeğe **almadı**.
- Gülay bizim eve geliyor.
Gülay bizim eve **gelmiyor**.

1- Aşağıda verilen olumlu cümleleri olumsuz yaparak tekrar yazalım.

▲ Gece gökyüzünde ay vardı.

▲ Annem Denizli'ye gitti.

▲ Perihan resim yarışmasına katıldı.

▲ Bardaktaki sütü içti.

▲ Dün top oynadık.

▲ Bugün hava güzel.

▲ Bu sabah erken kalktım.

2- Aşağıda verilen olumsuz cümleleri olumlu yaparak tekrar yazalım.

▲ Ablam saçlarını taramadı.

▲ Dolapta yumurta yok.

▲ Köpeği yerinde bulamadık.

▲ Bu silgi benim değil.

▲ Zilin sesini duymadım.

▲ Televizyon izlemeyi sevmiyorum.

▲ Kamyona tüm eşyalar sığmadı.